

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitótér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A tagosításról.

IV.

— Birtokrendezési eljárások. —

műszaki kivitel főágainak részle-
tes méltatását tevén feladatunkká,
azok sorát az általános felmérés-
nél követendő irányelvek tagla-
lásával kezdjük meg.

E tekintetben a legújabb idők
folyamán két áramlat észlelhető. Az egyik a ka-
taszteri felvételeket vévén fel a birtokrendezések
keresztülvitelének alapjára, az ezek által kitün-
tetett összterületet fogadta el a felosztási kulcs
megállapításának zsinórmértékéül.

A másik áramlat a kataszteri felvételeknek
kiderült egyes hiányaiból kiindulva, minden leg-
kisebb részletre kiterjedő, teljesen új fölmérés kö-
vetelményét tolta előtérbe.

Szerény nézetünk szerint e két áramlat a
szélsőség határát képviseli. Mint minden emberi
mű, egy a kataszteri felvétel sem tökéletes, de
a felvétellel járt körültekintő figyelem miatt nem
is olyan tökéletes, hogy azt elvethetnők. Rész-
leteiben csúszhattak be hibák, de alapjában a
munka tökéletes, a mennyiben a tudomány jelen
állásponjtjának megfelelő tökélyt megkívánhatjuk.
Ezen okból a fölmérés kivitelénél az aranyos
középut követését — mint a mely legújabbban is
a lehelyesebbnek bizonyult — tartjuk leginkább
célhoz vezetőnek.

E szerint a felmérés alapjára az országos
kataszternek kiváló pontossággal megmért és ki-
merítő ellenpróbák által helyeseknek bebizonyult
háromszögített pontjai veendőek fel. Az ezekre
fektetett háromszögítési hálózatnak újabb felvéte-
lével kapcsolatban — ismételt ellenpróba — a
helyi érdekű mellékpontoknak — minők: közle-
kedési és földülvonalak sarkpontjai; maradandó
jellegű természetes fixpontok és a munka
nagyobb tökélyének elérhetése végett választandó
egyéb szükségű pontok — fekvése és helyzete is
pontosan meghatározatnak. A mellékpontok állandó
jelzőkarókkal — melyek egy méter hosszú, leg-
alább $\frac{1}{10}$ ctméter keresztmetszvényű és alól ke-
resztült ellátott kemény fahasábokból állanak —
akként biztosítatnak, hogy azok 80—90 cméter
hosszuságban ásván a földbe, látható részük
csak 20—10 ctméterre terjed. A gazdasági igé-
nyeknek teljesen megfelelő pontossági fok el-
érésére a kataszteri felvételeknél alkalmazott
 $1'' = 40''$ -es lépték elegendő. Mivel pedig ily mó-
don a kataszter által használt szelvényezési rend-
szer is megtartatik, a szelvényrészleteknek pontos
kiszámításával nyomról-nyomra ellenőriztetik a
kataszteri parcellarészletek összegeinek helyessége
is. Az így alkalmazott célszerű eljárás mellett a
részletekbe csúszott esetleges hibák kinyomozha-
tók lévén, ennek segítségével a kiosztás alapjául
vett kataszteri birtokívek tételei is kiigazíthatók.

Azon kérdésre nézve, hogy szelvényábrákra
minő anyagu táblák alkalmaztassanak, régebben
két nézet felelt meg. Az egyik a vas, a másik
az üvegtáblák mellett érvényesült. Az utóbbiak
— az üvegek figyelembe alig vehető hőkitérje-
dési együtthatója miatt — nagy pontosságot
igényllett felvételeknél, amazoknál inkább alkal-
maztattak. De az újabb tapasztalatok azt tanu-
sították, hogy a finom minőségű, ugynevezett
angol kartonpapirok is megfelelnek a kívánt cél-
nak, a mennyiben az idők lefolytával észlelt vál-
tozások, a léptékek nagysága mellett, minden érez-
hető hátrány nélkül mellőzhetőek voltak. Hogy
azonban még ezen csekély változások is kellőleg
legyenek ellenőrizve, minden szelvényre két
— ugyanazon méretű — lépték rajzoltatott, me-
lyek egyike a szelvénynek hossz-, a másika pe-
dig annak szélességi irányában foglalt helyet.

A kartonpapiroknak — melyek vastag papir-
lemezek — leírt tulajdonságai folytán ezek — a
vas és üvegtáblák helyett nehéz kezelhetőségük
miatt, mihez az utóbbiaknak nagy törékenységi
veszélye is járul — az újabb időkben nagy elő-
szeretben, amiben mi is osztozunk, részesülnek.

Miután a felmérés ily módon foganatosítva,
a területeknek — ismeretessé tett — pontos ki-

számításával befejeztetett, a földosztályozásnak
lelküimeretes foganatosítása foglalja el a műszaki
műveleteknek második helyét.

Kellő ellenőrzés céljából egy érdektelen bi-
rószági szakértő becsütsnek alkalmazása, ki a helyi
viszonyokat is ismeri, mutatkozik szükségesnek.
A határnak bejárásával — a működő mérnöknek
a műszaki kivitelrel és tapasztalatai és a gyakorlata
útján szerzett ideigő ismereteinek igénybevétele
mellett — a különböző osztályokat egymástól el-
különítő határvonalaknak minden egyes törési
pontja a természetben tartósabb jelvényekkel, leg-
alább 50 ctméter hosszú és $\frac{1}{2}$ ctméter kereszt-
metszvényű karók leverése által biztosítva, az annak
helyzetét és fekvését könnyen felismerhető körül-
írás mellett feljegyeztetik. Ezen feljegyzések egy,
minden becsüts által — a netáni észrevételeknek
bevételeivel — aláírt jegyzőkönyvbe foglaltatnak,
mely az érdekelt közönségnek meghallgatása után
az eljáró kiküldött törvényszéki bíró által meg-
hitelesítetik. A jegyzőkönyv birtokában a mű-
ködő mérnök a földosztályok határvonalainak tör-
ési pontjait, az alkalmazott háromszögítési háló-
zat segítségével, összerendezők útján felveszi és a
szelvényekbe átrakja.

A határnak a földosztályozás meghatározása
céljából történt bejárása alkalmával — melyben
a választott becsütsökön kívül a választmány tag-
jai is résztvesznek — a dülözési terv készítésé-
nél szemelött tartandó és a különös helyi viszo-
nyok által megokolt főirányadó szempontok is
kellőleg meghatározva, figyelembe vétetnek.

Megtörténvén a minden esetleges érdeksérel-
met lehetőleg kikerülő földosztályozás és ennek
mérnöki fölvétele, beható tárgyalás alá az elhe-
lyezkedési és dülözési terv elkészítése — a kü-
lönöző és az egymás iránt féltékenykedő érde-
keket méltányosan kielégítő nehéz kérdésnek meg-
oldása — vétetik. Itt, ezen műveletnél tűnik ki
leginkább, hogy mennyire elengedhetetlen feltétel
a működő mérnöknek — a részrehajlást feltétle-
nül kizáró és rendíthetetlen alapokra fektetett —
becsületességébe helyezett bizalom, a midőn kö-
telességéből kifolyólag a védelemre szorult érde-
kek mellett őrt állva, összes erkölcsi és társa-
dalmi tekintélyét kell latba vetnie, hogy az értel-
metlen tömegnek, még az elnyomatás sötét kor-
szakából fenmaradt és megrögzött bizalmatlansá-
gával sikeresen megküzdheszen.

Az elhelyezkedési, illetve dülözési tervet
készítésénél az ősi gyakorlat által szentesített
irányelvek — a különböző érdekeknek méltányos
figyelembevételéül — abban összpontosulnak, hogy
a birtokoknak elhelyezései ezek nagyságával
aránylagosan növekedő távolságban a beltelkek-
től foganatosíttassanak. Ezen irányelvek alapját
kettős szempont képezi. Az egyik, hogy a kis-
birtok gazdasági művelésének középpontját a bel-
telek képezvén, szükséges, hogy annak megköze-
lítése minél könnyebbé tétessék. Ennek ellenében
a nagyobb birtokoknak nem okvetetlenül kell ha-
zúrló gazdálkodnia, mivel tehetősebb volta na-
gyobb területű birtokán gazdasági épületek eme-
lését teszi megengedhetővé, amit az olyszerű gaz-
dálkodás nagyobb birtokoknál meg is kíván.

A másik szempont a birtokoknak nagysá-
gaihoz kötött dülözésségek követelményéből
következik. Elengedhetetlen feltétel ugyanis a
birtokok kihatásánál az, hogy azoknak hossza
és szélessége között egy bizonyos kedvező arány
álljon fenn, azaz, hogy a birtok középpontja an-
nak széleitől tulságos távolságra ne essék. Nem
szabad tehát „nadrágszűjjakat“ hasítanunk s vi-
szont a nagybirtokra sem előnyös, ha ennek szé-
lessége hosszához viszonyítva tulságos nagy. Azon
esetben kívánság pedig, hogy ilyen esetben a
nagybirtok két dülön keresztül hasítottassék ki,
nemcsak azért hátrányos, mert az azt átszelo
dülőt által kétrészre osztatik, melyet a tulajdo-
nos el nem zárhatván, kártételekre ad alkalmat,
de azért is, mert az által a kiosztási sorrend bon-
tatnák meg. Ha tehát a nagybirtokok a beltelkek
közéleben adatnának ki, a kisbirtokoknak arány-
talan nagy távolságra vetése mellett amazok méltá-
nytalan előnyökben is részesíttetnének.

A kisbirtokokat illető szempontok alá esnek
az erkölcsi testületek: lelkeszek, tanítók, jegy-
zők, községek és az iskolai alakok birtokai is.
Még pedig azért, mert ideiglenes birtokosaik hi-
vatásuknál fogva magángazdálkodást nem üzhet-
vén, a kötelességükből kifolyó felügyeletet a nagy
távolság miatt kellő mérvben nem gyakorolhat-
nák. Ezekre nézve a törvényes szokás még azt
is elrendeli, hogy teljes eredeti nagyságukban
adandók ki, hogy tehát csapások, dülötutak, de-
lelők és közösen hagyott területekre eső, a töb-
biekéből elvont aránylagos rész az ő illetményeik-
ből le nem vonható. E tekintetben csak az iskolai
alapra kiadni köteles egy százalék — a hol en-
nek kiadása kényszere fennáll — képez kivétel.
De elrendeli továbbá azt is, hogy azok az eset-
leges csonkítások ellen megvédendőek, mi célból
azok lehetőleg a dülönnek kezdeti vagy végpontján
elhelyezve — az illetményeikből le nem von-
ható — utak által különítendőek el a szomszédos
jobbágyi vagy zsellérbirtoktól.

Tisztáztatván az elhelyezés fontos kérdése,
megállapítatnak a dülők és dülötutak szélességei.
Az előbbieket — miként már közöltük — a birtok-
kok nagyságaitól, az utóbbiak az igénybevétel
nagysága és gyakoriságától függnek. Széleseb-
beknek kell azon utaknak lenniük, melyeken so-
kan és gyakran közlekednek, ellen esetben kes-
kenyebbek lehetnek. Általános szabályt erre fel-
állítani nehéz. A nagyobb forgalmu — földülő —
utak, nemkülönben a jobbágyok és zsellérbirtokok
elválasztó vonalai — utjai — szokásosan 2—3
öl szélességűek, míg a mellék-dülötutak szélessé-
gének minimuma egy öl. A községi — vicinális —
utak szélessége a forgalomhoz képest 5—10 öl
között váltakozik. Ugy ezek, mint a 3 öl széles-
séget meghaladó földülvonalak hosszirányukban a szé-
leken fölárkalandók. A fölősleges területpazarlás
elkerülése végett — a birtokokhoz való legelő-
nyösebb és könnyebb hozzáférhetőség szemelött tar-
tásával — vakdülők alkalmazása is célszerű.

A bíróság szentesített dülözési tervet a
működő mérnök által a természetben letízetik és
annak keresztelési, nemkülönben az utak hosszu-
ságához képest szükségelt közbenső pontjai — a
felmérésnél megkívánt és azt leírt állandó karók
segélyével — rögzíttetnek, fixíroztatnak, melyek
háromszögítés útján felvétetnek. Főutaknál a fixi-
rozás ezeknek mindkét szélén, a mellékutakon az
uttengelyben történik. Eztán a felosztási kulcsról
kell szólnunk.

Papp László.

Ó-Kanizsa tanügyi reformja. *)

Az ó-kanizsai képviselőtestületnek érdekes
vitája volt a múlt évi midszenthavi közgyűlésén.
A vita tárgya az ottani felekezeti népiskoláknak
községi iskolákra való átalakítása az 1868. 38.
t. c. 25. §. alapján.

Maradt minden úgy, mint régen. Miért? Ku-
tatom az okát. Kielégítő s megnyugtató választ
nem nyerek sehol.

Talán az ügy fölött való könnyű napirendre-
térést a kulturpolitikai, tehát indokolt konzerva-
tizmus eredményezte? Nem tagadom, közoktatási
ügyekben, mint általában a szellemet közelebről
érdeklő ügyekben a konzervativizmus bizonyos ha-
tárig szükséges, hasznos, hiszen minden orga-
nikus oktatási rend az állandóság igényével lép
föl, vagy legalább is az állandóság reményével
alkotja azt a törvényhozó; a reform akár a tanul-
mányi rendben, akár az igazgatási szervezetben
létesüljön, új állapotot terem, mely csak hosz-
szabb-rövidebb idő alatt termi meg a várt, célzott
gyümölcsöt, az átmeneti idő eredménye tehát hiá-
nyos s kockázatos, míg a régi rendszer cseké-
lyebb fogyatékoságával gyakran könnyebben vi-
selhető, mivel az életviszonyok, szokás, felfogás
hozzáhaszonultak.

De nem ezen észszerű konzervatív állás ve-
zérrelte a képviselőtestületet — mellékesen meg-

*) Ez a cikk egy régiúlt várt kérdést buggyant napirendre, a
hitfelekezeti és községi iskolák kérdését. Tekintve, hogy a kérdésnek
egyszer már a szemébe kell nézni, el fogjuk mondani mi is kellő
információkon alapuló nézetünket. Mert jobb bármiben megegyezni,
mint kölcsönös jogigény képelete címén veszekedni. Szerk.

jegyzem, nem is vezérelhetette, mert erre ok főm nem forog — hanem egyszerűen a tényleges állapotához való ragaszkodás, az újítástól való idegenkedés, vagyis a mozdulatlanlanság. Természetes, ez helytelen dolog.

A képviselőtestület a dolognak könnyebb végét fogta, ez a kényelmesség azon neme, mely a felelősséget oly állapotok s intézményekért, melyeket a község a multból öröklött, magától elhárítja. Természetes, ez is helytelen dolog. A közviszonyokért, melyek a törvény rendelkezésének teljesen meg nem felelnek, vagy célszerűtlenek, nemcsak azon kor felelős, mely azokat szülte, hanem a jelen is, mely a község kárára fentartja.

De még helytelenebb a harmadik indok, mely bejátszott a vitába, ez különben azok közül, kik a hozott határozat mellett szavaztak, a legkisebb résznek szolgált eljárása benső indokai, benső indokot mondok, mely ép ennél fogva szerfölött tiszteltre méltó, ezen kis rész kész a dűledező templomtornyot is támogatni, nem látja a balga, hogy a templomtorny reádül, s ekkor sem ember, se templomtorny; ésszerűbb dolog a dűledező templomtornyot együttes erővel lerombolni, s ismét közös erővel a hit nagyobb dicsőségére s az emberek lelki örömeire fölépíteni. Az itt szóban levő indokból tulajdonképen azok vélték erőt merithetni, kik szavazat nélkül, mert a képviselőtestületnek nem tagjai, a jelen, sokakra nézve kétségen kívül kényelmes állapot fentartása mellett agítáltak. Ez korán sem ártatlan dolog. Röviden értem az indokot magam is, mert meggyőződés, hogy ez az individualitásnak és pedig szellemi részének legbensőbb jogát és kötelességét képezi, nem illik, nincs jogosítva senki ezt oly tőrre átrénni, mely nem tartozik életkörühez, magasztossága csorbát szenved, mihelyt közügyben valakinek kezében fegyverül szolgál, mely kritika tárgya. Ez a vallásos érület. Nem lehet eléggé tiltakozni az olyan kísérlet ellen, mely O-Kanizsán, hol a nép vallásos, emnélfogva erkölcsös s jogtisztelő, a vallásos érülettel ettől idegen tőrre vonzólása által a népnek a vallás s fensége iránt alkotott fogalmát megintatja, megzavarja. A kéz, melyet tisztátalan vízzel leöntenek, elveszti tisztaságát, mocskossá válik, ha a kísérletezés elismétlődik.

A vita nagyrészen kulturpolitikai kérdés, az ügynek ezen oldalát csak annyiban érintem, a mennyiben céloz eléréséhez szükséges, céloz pedig a kérdés jogi oldalát megvilágítani, mert van a vitás pontnak ilyen oldala, mely igen erős érveléssel a jelen állapot tarthatatlansága mellett. A kérdés közjogi momentumának kidomborítását kísérlem meg tehát jelen fejtegetésben.

Kétségtelen mindenki előtt, hogy a községi vagyon egyrészt a törvények által egyenesen kijelölt célra, másrészt a községi képviselőtestületnek a törvények korlátain belül gyakorolt szabad rendelkezésével a felsőbb igazgatási forum jóváhagyása, ellenőrzése mellett megállapított szükségekre fordítandó. A községi vagyon ilymódon való felhasználásához a törvény imperitív bizonyos következményeket fűz, miket el kell fogadni, létesíteni kell, mert a törvény által parancsolt kötelesség. Ilyen pl. a népoktatási törvény azon rendelkezése, hogy azon tanintézetek, melyek a község vagyonából állítatnak s főtartatnak, községi tanintézetek, vagyis azon körülménynek, hogy valamely tanintézet a község vagyonából állított föl, konzekvenciája a törvény alapján ugyanezen tanintézet községi, tehát hitfelekezeti jellege.

Ezen tételt, tehát magát a törvényt, véleményem szerint nem alkalmazta teljességében O-Kanizsa képviselőtestülete, vagyis a népoktatási törvényt tisztán sem most, sem a multban végre nem hajtott. Ebből a közönség körében, értve alatta a hivatalosabb világot is, oly fogalomzavar támadt, mely az alább közlöttekben fog kitűnni.

A közjog terén mozgok, szükséges mindennek előtt tudnunk, mi adja meg a népoktatási tanintézetek jellegét s minő ez? Majd továbbá szükséges vizsgálni, vajjon O-Kanizsán jogilag csakugyan minden tanintézet, miként állítják, hitfelekezeti-e?

Az 1848. 19. t. c. nem ugyan direkt kijelentéssel, hanem a törvény szelleménél fogva elismeri a tanszabadságot minden tanintézetre nézve. A népoktatási tanintézetekre nézve szabályozza ezt az 1868. 38. t. c., a korlátok, melyek főállanak, legnagyobb részben helyesen felfogott államérdekekből erednek, melyek a tanulmány anyagára, egyéb tanintézeti ügyekre vonatkozó kötelező intézkedések s a magyar nyelv állami jogának az 1879. 18. t. c. értelmében való érvényesítése által biztosítottak.

A törvény a népoktatás szabadságát követőleg fejezi ki: „Népoktatási nyilvános tanintézeteket a törvény által megszabott módon állíthatnak és főtartatnak a hazában létező hitfelekezeti, társulatok és egyesek, községek és az állam.“ Ezen jogalanyok közül fejtegetésben

tisztán a hitfelekezeti és községek jogállását vizsgálom a népoktatási ügyre vonatkozólag, mivel szülőföldemen e két tényező szerepel, kizárom tehát az elemzésből az állam szubsidiarius kötelességét, egyesnek vagy társulatnak humánus vagy, ha jobban tetszik, nemes áldozatát.

A törvény alapelvénél fogva a népoktatás jellegére nézve döntő a vagyon, melyből az iskolát alapítják és főtartják, ez az alap, a többi intézkedés, jog, kötelesség, ennek csak konzekvenciája. E szabály alól is van kivétel, de a kivétel részt a multa vonatkozik, tehát méltányosságon s kegyeleten alapul, vagy az egyéni szabadságot tartja szemmel.

Beszélni a törvény: „A hitfelekezeti mindazon községekben, hol híveik laknak, saját erejükből tarthatnak fenn és állíthatnak föl nyilvános tanintézeteket.“ Ezek feltétlenül hitfelekezeti iskolák; de nem így a hitfelekezeti iskolák másik kategóriája: „Azon már főnálló hitfelekezeti iskolákra nézve mindazáltal, a melyek eddigéig a község vagyonából és jövedelméből tartatnak fenn, szabadságában áll az illető községnek az eddigi gyakorlatot továbbra is főtartani.“ Ezen hitfelekezeti iskolák tehát feltételes jellegűek, addig tart ilyen minőségük, meddig a község, illetve az 1886. XXII. t. c. alapján a községi képviselőt folytatás indokoltnak tartja.

Kinek csak egy csepp fogalma van a népoktatási intézetek szilárdasága- s biztos állásának szükségessége felől, azonnal szemébe ötlök, hogy a törvényhozó itt bizonyos érzékenységeket kímélni akart, mikről politikusan remélte, hogy az idő el fogja oszlatni, belátván a hitfelekezeti s hatóságai, hogy szerepök a Damokles kard alatt számalomra méltó, jóra való fáradságuk nem teljes sikerül.

(Folyt. köv.)

Tukats Ádám.

Hirek.

Belügyminiszter ur öngyméltósága dr. Lovász Martont, árvaszéki tűnölké történt megválasztása folytán, házközösségi előadói állásától felmentette és az ezen állás teendőinek ideiglenes ellátásával dr. Horváth Ákos, főispáni titkár bízta meg.

Kinevezés. Bajai város polgármestere az ottani városi zálogintézet ellenőré Behancz Antal nevezte ki.

Az országban kedden Kolonyi Gyula, a kulpi választókörlet képviselője, az igazságügyi tárcza költségvetése alkalmából nagy beszédet tartott, melyben igazságügyi kormányzatunk működését az alkotmányos élet kezdete óta, behatóan biralgatván, az utolsó hét évet alkotásokban meddőknek találta. Különösen nagy hatással volt a szónoknak az európai kulturáramok statisztikájából gyűjtött abbéli érvelése, hogy amit a jogrend érdekében elközlünk, az abszolút is, relative is kevés. Névszerint az igazságügyet szolgáló kisebb hivatalnokok fizetése silány, úgy, hogy ha ezen baj nem szanalátatik, maholnap nem is lép tehetséges ember a bírói pályára. A határos beszédhez a szabadelvű párt sorából sokan gratuláltak a szónoknak.

A pénteki ifjusági táncosozu sikerben és kedélyességben föltululta összes elődei. Jelen voltak az urnok közül: Dobák, Schneiderbauer, Jerkovitsné, Feresné, Falcione Lörinéné, Trischer Ferencné, Skultety Ferencné. Kisasszonyok: Dobák Berta, Falcione Józsa és Marika, Schneiderbauer Elza, Jerkovits Zsófi, Feres Klementin.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az 1890. évre kivetett és érvényesített I—II. osztályu kereseti, valamint a ház- és házőstályadó kivetési lajstromok az 1883. évi 44. t. c. 16. §-a értelmében folyó évi február hó 10-től bezárólag 17-ig a városi adóhivatal helyiségében a hivatalos órák alatt közszemlére kitétetnek. Egyben figyelmeztetnek az adózók, hogy a kivetés elleni netáni felszólalásaikat, és pedig: a) azon adózók, a kik ezen adóval már a mult évben megróva voltak a lajstrom kitételének napját; b) azon adózók, kik ezen adóval már a folyó évben első ízben rovatnak meg, adóztatásuknak az adókönyvesekbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a városi tanáchoz címezve írásban beadhatják. Zombor, 1890. február hó 4-én. Dr. Csillás Benő, polgármester.

Vadászkaland. Az Elefántban szerdán este vette kezdetét egy bizonytalan lejáratu gyásztor, mely Cziedler János népszerű atyámesterüknek a hat X. által való találtatása alkalmából kezdődött. Amint beavatott helyről jelentik, a felközlötök jobban megviselték Jani bacsit, mint a hatvan év; mert annak végén még kedve volt tort tartani, de ezeknek a végén — már megtántorodott. Igaz, hogy csak reggel hat óra tájban, „hazaszóke“ közben. A 27 tagu vig társaságban városunk összes rókadadásai részt vettek, még pedig némelyek hitvesi engedéllyel, a többiek anélkül. (Beküldetett.)

Orvosvalasztás. A vaskúti körorvosi állás e hó 13-án fog betöltetni. Az állásra, mint halljuk, biztos kilitása van dr. Risnyovszky Géza zombori gyakorló orvosnak.

Kereseti adó (I. és II. oszt.) címe alatt Zombor városára az 1890. évre kivetettét összesen 16,502 frt. E szerint Zombornak van mezőgazdaságokban és gyárakban alkalmazott 355 eselédje mint családó és 354 adózó, mint családtag. Férő házi eselédje van a városnak 162, nőeselédje 447. A gyárakban alkalmazott férő segédek száma 456, nőeségéd 12, 197 adózó családdal. Segéd nélkül dolgozik 165 kézműiparos. II. oszt. ker. adó (ugyn. fejadó) összesen 5721 családfőre és családtagra van kivetve, összesen 10,877 frtban.

A vizjogi törvény módosítása. A vizszabályozási és ármentesítési ügyek egyöntetű kezelése és ellenőrzésének hatályossá tétele céljából egyrészt, másrészt pedig azon állandó viszonyaira való tekintettel, melynélfogva a vizszabályozási és ármentesítési társula-

tok által létesített műveletekre nézve a földadóról szóló törvény rendelkezései következtében nyújtott és nyújtandó földadó visszatérítésekre vonatkozólag az államnak folytonosabb ingerenciája kívánatos: a földmívelési miniszter a vizjogi törvények a vizszabályozó társulatokra vonatkozó részét revízió alá venni szándékozik. Az ügy jelenben még az előleges tanulmányozás stádiumában van és ennek eredményétől függ az, hogy nem lesz-e szükséges egy alkalommal a vizjogi törvény egyéb rendelkezéseinek módosítása.

Szénéleg mérgezés áldozata lett Szabadkán Vojnics Puresár István. Neje jól befűtött a szobájukban levő sárkemencébe s aztán nyolc éves fiukkal együtt álmra hajtották le fejüket. Reggelre a szomszédok mindhármukat eszméletlenül találták. Az asszonyt és a fiút még sikerült megmenteni, de Vojnics már kiszüvedett.

Halálozás. Baján Millassevits Márton, volt bajai kir. közjegyző, 1848. év előtt szantovai járási esküdt, később sztanisicsei szolgabíró, hosszas szenvedés után, a napokban jobblétre szüendert.

Bucuzó színész. Szilágyi Dezső szintársulatunk tehetséges és törekvő tagja, a tegnapi nappal megvált Halmay társulatától. Szilágyi egy alakításainál fogva, mint szép és imponáló megjelenése miatt különösen a női világ kedvence volt. Mikor az igazgató már úgy is elveszti a primadonnát, nagyon kár volt ezt a tehetséges színészt is elbocsájtani!

Nyomozás. Magánlak sértés vétsége és súlyos testi sértés büntetettének kísérlete miatt vádolt Marisits Ferenc vádolt, esonoplai születésű és illetőségű napszámos, 44 éves, róm. kath., nős, termete közép, arca kelek, szeméi és szemöldökei szökek, orra és szája rendes, haja szöke, fogai épek, szakála és kül. ism. jelei nincsenek, utolsó tartózkodási helyéről, O-Pázuról, ismeretlen helyre távozván, felhívatnak a hatóságok, hogy feltalálása esetén alulírott hivatalhoz kísértetni sziveskedjenek. Zombori kir. tszék.

Orosz daltársulat Zomborban. Slavianszki Agreñeff Dimitri orosz daltársulata, mely europaszerte diadalokat arat, valószínűleg hozzánk is ellátogat e hó végével. A társulatot a szerb Csitaonica választmánya hívta meg s egy estén át tartandó előadásért 800 frtnyi bevéteit biztosított. Ebből folyólag a színházi helyárok négyszeresen fel fognak emelteni, úgy, hogy egy páholly 20 frtba fog bekerülni.

Beküldetett. Szerb előkelő körökben sokat fáradoznak azon, hogy az Agreñeff-féle orosz daltársulat városunkban is tarthasson előadást. Ehhez persze 800—1000 frt biztosított napi bevétel szükséges legelöbb. Természetes, hogy színházunk kiesésé mellett, e követelmény az árak oly fölemelését sürgeti, amely sem a szokással, sem közönségünk vagyoni erejével, sőt talán az élvezet értékével sem áll arányban. Végre is egy páhollyért 20—25 frtot, egy zártszékért 4—5 frtot kevés család adhat ki, havi budgetjüket túlterhelése nélkül. Ha mégis ki fogja adni, okvetlenül megisnyli és csak azért teszi meg, mert a társadalom példaadó elemei behajjták. Eppen ezért előre is kérünk kell az intéző köröket, hogy óvakodjanak még a pressziónak látszatától is; mert ha erőtetik a dolgot, talán az oroszok célt érnek, mert elvisznek innen egypár ezrest, de majd megbukik miattuk a magyar színház. Mindezt csak azért mondhatjuk ily biztosan, mert hisz imént láttuk, hogy a kétvétenként játszó szerb színészek is alig tudtak megélni, holott leszállított helyárok mellett játszottak; valamint hogy a magyar színház is mindig félig üres. Ha most ilyen — megengedjük, hogy érdekes — társulat jól megluzza a közönséget: akkor a színészek pakkolhatnak. Egész másképen állana ez a dolog, ha színházunk kétszer ekkora volna; így azonban a térbeli kieséséget az árak nagasságával kell kiségetni, ami bizony, tekintve a nemesebb nemzű és közcélok pártolásában tanúsított szegénységünket, ha menni fog is, rendkívüli kimerültséget fog maga után hagyni és pedig oly magasabb tekintetek kárára, melyeket néhány excentrikus uri embernek ingyenegeért kockáztatni nem szabad. Nem sovizmus mondatja ezt velünk, hanem a helyi viszonyok ismerete. Álláspontunk igazolására felhozzuk azt is, hogy Ujvidéken a városi kapitány az Eden-színháznak megtiltotta a mult hétén az előadásokat, csak azért, hogy az ott játszó szerb színészeket ne rontsák meg. Hát talán kérhet annyit a mi magyar színházunk is, amennyi figyelemben a szerb kulturtékintetek méltán részesülni szoktak nálunk. Bérlo.

Hímen. Goldstein Nándor, városunk derék bádogsmestere, e hó 2-án jegyezte el Fuhrmann Zsigmond plávnai kereskedő kedves leányát, Janka kisasszonyt.

Önmérleget szándékozik felállítani a városláza egyik sarkára egy itteni ismert varrógép-raktáros. A mérleg bárkit és bármit, amit reáhelyeznek három krajcár áron pontosan megmér. A tiszta jóvedelemnek egy része, mint haljunk, jótékony célra fog fordítatni.

Lövészegylet. Ujvidéki levelezőnk írja: az ujvidéki polgári lövészegylet f. hó 2-án tartotta 100-ik közgyűlését. Az egylet tehát 100 éve, hogy fennáll. Ez alkalommal az elnöklő főlovászmester, Häfner Rezső ur lelkes szavakban üdvözölte a jelenlevő egyleti tagokat s egyuttal Geiger József lövészemester által felolvastatta a mult évi egyleti kimutatást. Az egylet az elmúlt tíz év alatt hanyatlásnak indult, de Häfner Rezső főlovászmesternek tekintélye és Geiger József lövészemesternek vaserélye az egyletet oly színvonala emelte, hogy lövészegyletünk Magyarországon mondhatni az elsők között foglal helyet. Sajnálattunkra kell konstátálni, hogy népszerű lövészemesterünk Geiger József öneléldozó és terhes állásáról lemondott. Reméljük azonban, hogy polgártársainak általános bizalma ujra őt a lövészemesteri állás elfoglalására fogja bírni. Az egylet ez évi pünkösdü ünnepek alkalmával fogja 100 éves jubileumát megtartani.

Keresztény nőegyleti bál. O-Kanizsáról írják: Az idei bálók között a február 2-án megtartott keresztény nőegyleti bál a legsikerültebbnek mondható. Míg a gazdasági egyesület bálja kizárólag a gazdáké, a tüzóltó-bál a tüzóltóké s az izr. nőegylet fényes bálja inkább az izraelitákénak mondható, addig a keresztény nőegylet bálja a társadalom valamennyi rétegeé volt, hol mindenki a legkedélyesebben mulatott. Ha igaz is lehet, hogy sok hófűdte tető alatt ifjú tűz lappang, azért mégsem lehet mindennapi látvány a már őszbecsavarodott Kráhl Adolfot s Pfeiffer Jánost 13 próbas jó kedvében táncolni látni. . . . De nemcsak az erkölcsi, hanem az anyagi siker is megüti a mértéket. Beyetett Kráhl

Adolf, Lungovic tárnál teljesített 75—80 frt mara betürendben te Ilonka, Haasz Knezevics N., Schöbel Bertus köztül: Cserveni Edéné, Körmö dr. Roxerné, S Tóth Andrasné tott. Az első ne

Csajkás szerbtövís- a hernyó tenyész a kormány erdőségben a csajkás és nem csak a pére is jutna be a vizsgálatok ezen gyönyörű legelső megyébe retlen földrészt a civilizációtól. vagy egy bál. Ha az afrikai ide vetődött volna csajkás kerület Nyasza tó mellett lakott bál. A csajkásban a ról letisztogatni, meg is nevedek kat találhatni kereskedője ak. És midőn lerag velet, átmegettette a fejlődés. A hernyó tenyész Csuroghon vala szerek, mert voltak a hernyó reszül a tulsó metamorphosis kor láthatni csak kül, mert akkor nyu hernyólepké lehetne, még csak ér, ha egy-két gyümölcsfát, uj és tavaszal csak kenti tisztogatás kevés gyümölcsöt ó-beeszi fozszolga a petrovoszellók, aki ezt elmulas. büntetésben elmas nos dolgokkal is volna elég, aki jak még az ugy nyörően diszlik a roghon, hogy p lekaszálni. Haszta magyar ember, a jóság által tejj nek indul. Minden csak volna, aki sárterén oly sar sárosoknak igaz terdíg és felléte és az eladó port kal a vásárterén szükségtelen fejt gokban és jámb elüljárók a vásá tövist ki nem itt az olvasó képzol ber, aki ezen t növényt háza kö ber vagy októbé ért megja léven ujra legázolódik pedig olyképen a saporodik. Leg felében, és pedig den ember a magá mivel akkor még pusztulna, és ha országukatkon lehet lentük, hogy tó mellett is ezen üg és egy pár sor a község javára s

Bál. Az február hó 1-én dezett 80 kr belé vett részt. Bevéte kr; összes bevéte 80 kr. Tiszta be táranak gyarapita pár táncolta. A m lágos kivirradtíg

Gyaszhir. végrehajto, özvegy hagyása mellett a ben tüdőgyulladá megrendítő halál elüljáróira, miutá get, aki e nagy v A községi elüljár nyörő koszortu he Isten áldása lengy felett!

Vörös ka Antal jónévű s sze nak a nagyvendég üzlete, miatt a t báljukat tartották, gel az ajton kité tüzet, melyet min olók. A mintegy 3 s kártérítést 1250

Pikniket 22-én. Egy családje

Adolf, Lungovics Mihály, Reichlinger N. az esteli pénz-tárnál teljesített felülfizetéseikkel 150—160 frt, melyből 75—80 frt marad tiszta haszon. Jelen voltak a következő betűrendben felsorolt kisasszonyok: Berger N., Fehér Ilonka, Haasz Rózsika, Horovitz Irmuska, Kafka Vilma, Knezevics N., Lékó Irmuska, Löwinger N., Mihály Cselka, Schöbel Bertuska, Szilágyi Zsófia stb. Az asszonyok közül: Cserevicsné, Deutsch Ferencné, Enyediné, Herz Edéné, Körmöcziné, Lungovicsné, Porrainé, Pfeifferné, dr. Roxerné, Singlediné, Stábelné, Szilágyi Györgyné, Tóth Andrásné stb. A táncvigalom a reggeli órákig tartott. Az első négyest 30 pár táncolta.

Csajkáskerületi hernyótenyésztés és szerbtövis-iskola. Alsó-bácskai levelezőnk írja: Ha a hernyó tenyésztésért, és a szerbtövis ki nem irtásáért a kormány érdempénzt osztogatna, úgy az egész országban a csajkás kerületi lakosok kapnának legtöbbet és nem csak a mellükre, de még talán a hátuk közepére is jutna belőle. Ha hernyók és szerbtövis tekintetéből vizsgáljuk a csajkáskerületet, mintha különben is ezen gyönyörű vidék nem is Magyarországon, és a legelső megyében, Bácskában volna, hanem egy ismeretlen földrész (terra incognita) félre eső zugában, távol a civilizációtól, a hova egy-egy eltévedt vándor madár vagy egy bágyadt napsugár kivül senki sem látogat el. Ha az afrikai utazó Livingston vagy Stanley véletlenül ide vetődött volna, bizonyosak lehetnének abban, hogy a csajkás kerületet a Tanganyik tómedellékével, vagy a Nyasza tó miveletlen vidékével, vagy a hottenották által lakott burjányos területekkel tennék párhuzamba. A csajkásban nem szokás a hernyókat a gyümölcsfák-ról letisztogatni. A mint a fán tavaszkor kikelnek, ott meg is nevednek, és oly gyönyörű kifejlett példányokat találhatni és oly nagy mennyiségben, hogy ha kereskedője akadna, véka számára lehetne eladni őket. És midőn lerágtá a tulajdonos fájáról a virágot és levelet, átmege a szomszédkertbe, és ha ott is tönkretette a fejlődésnek indult gyümölcsöt, vándorol tovább. A hernyók tenyésztésében kitűnő eredményeket értek el Csuroghon valami Mainszki és Loncsárszki nevezetű szerbek, mert almafáikon oly borzasztó mennyiségben voltak a hernyók, hogy még az utcán is ballagtak keresztül a tulsó soron lévő házak kertjébe. Itt mikor a metamorphosison keresztül vergődve lepkevé változik, akkor láthatni csak igazi komédiát panoráma és pénz nélkül, mert akkor az egész községbe annyi a fehér szárnyu hernyólepke, hogy a számát miriárdokban sem lehetne, még csak megközelítőleg sem, kifejezni. És mit ér, ha egy-két szorgalmas ember megtisztogatja saját gyümölcsfáit, újra bepetézi a sok miriárd hernyólepke és tavaszal csak a legnagyobb erőfeszítéssel és naponkénti tisztogatással bírja oda vinni a dolgot, hogy némi kevés gyümölcsöt családjá számára produkálhasson. Az ó-becsi fészolgabiróság már január hó 19-én hirdette a petrovoszellói templom előtt a hernyók pusztítását, és aki ezt elmulasztaná, a faiskola alapra lenne pénzbeli büntetésben elmarasztalva. A csajkás kerületben ily hasznos dolgokkal eddig nem törődött senki, pedig ott is volna elég, aki a gyümölcsöt meg tudná enni. Mit mondjak még az ugynevezett szerb tövisről, mely oly gyönyörűen díszlik a csajkás kerületben, de különösen Csuroghon, hogy petrencia számára lehetne annak idejében lekaszálni. Haszaltan írta egy-két jobb érzelmű és gondos magyar ember, mert a többség nem pusztítja, és a lábás jóság által terjesztve széjjelhurcolva ismét tenyésztésnek indul. Minden ember ki bírná irtani saját portyája körül, csak volna, aki parancsolná, de erre sincs gond. A vásártéren oly sűrű buja növéssel tenyészik, hogy a vásárosoknak igaz mártírsági erőfeszítésbe kerül a térdig és fellebb erő tövisben a sátorok készítése, és az eladó portékájok elhelyezése, de meztelen lábakkal a vásártéren sétálni egyáltalán lehetetlen, ezt talán szükségtelen fejtegetni. Hanem hogy mily jó kívánságokban és jámbor óhajításokban részestülnek az illető elüljárók a vásárosok részéről, már t. i. azok, akik a tövist ki nem irtják, ezt nem akarom itt fejtegetni, azt az olvasó képzeletére bízom. Találkozik azért olyan ember, aki ezen tövist mint kártékony és haszontalan növényt háza körül lekaszálni. Am ez történik szeptember vagy október hónapokban, de már ekkor kifejlődve érett magja lévén, és a mellett el nem égettetik, hanem újra legázolódik tavaszkor ismét tenyésztésnek indul, és pedig olyképen, hogy egyetlen növényről háromszáz is szaporodik. Legkönnyebben volna irtható június második felében, és pedig olyképen, hogy kapával tartoznék minden ember a maga háza körül kivágni, és azután elégetni, mivel akkor még érett magja nem lévén, könnyen elpusztulna, és ha a község tiszta volna tőle, az irtást az országutakon lehetne megkezdeni. Szabad legyen reménylenünk, hogy tevékeny új főbíró urunk bokros teendői mellett is ezen ügyben is meg fogja tenni az első lépést, és egy pár sor irással ráparancsol az elüljárókra, hogy a község javára is tegyenek már valamit. Semper idem.

Bál. Az apatini polgári kaszinó-egylet folyó évi február hó 1-én saját helyiségeiben zártkörű bált rendezett 80 kr belépődíj mellett. A mulatságon 137 személy vett részt. Bevétele 109 frt 60 kr, felülfizetés 4 frt 50 kr; összes bevétel tehát 114 frt 10 kr, kiadás 70 frt 80 kr. Tiszta bevétel 43 frt 30 kr volt, mely könyvtárának gyarapítására fog fordítani. Az első négyest 42 pár táncolta. A mulatság a legjobb kedélyességgel kiválólag kivirradtig folyt.

Gyászhir. Buxbaum Antal, apatini községi adó-végrehajtó, özvegye és 6 kiskorú gyermekének hátrahagyása mellett folyó évi február hó 2-án élt 39. évében tüdőgyulladásban rövid szenvedés után elhunyt. E megrendítő halálhír nyomasztóan hatott Apatin község elüljáróira, miután oly példás és fáradhatlan egyéniséget, aki e nagy veszteséget pótolhatná, találni nem fog. A községi elüljáróság nagy részvételének kifejezésül gyönyörű koszorút helyezett felejthetetlen halottja ravatalára. Isten áldása lengjen a drága halott porladozó hamvai felett!

Vörös kakas. Ó Kanizsáról írják: Ifkovics Antal jónévű s széles körökben előnyösen ismert szabónak a nagyvendéglő melléképületében elhelyezett szabóüzlete, mialatt a tűzoltók a nagyvendéglő dísztermében báljukat tartották, ismeretlen okból kigyulladt. Kora reggel az ajtón kitűnő füst árulta el a benn lappangó tüzet, melyet minél előbb kioltottak az odaszített tűzoltók. A mintegy 3000 frtra becsült üzlet biztosítva volt s kártérítésül 1250 frtot kap a tulajdonos.

Pikniket rendez a helybeli Csitaonica e hó 22-én. Egy családjegye ára 2 frt, személyjegye 1 frt.

Sorozás. Baján az idei sorozás március hó 15. és 18-án fog megtartani. A sorozáshoz az 1867., 1868. és 1869. években születettek, és az új védtörvény átmeneti intézkedéseként az 1859—1861-ig született egyének vannak felhiva, kik családi tekintetéből a hadsereg, illetve a honvédség póttartalékának nyilvántartásába jutottak, és a sorozásnál hadképességük megállapítása végett újlag megvizsgálandók lesznek.

Hány szoba van Zomborban? Az 1890. évi adóösszeírás szerint Zomborban 5365 utcai, 4907 udvari egy összesen 10,172 szoba van. Ebből bérbe van adva 1043 utcai, 796 udvari, összesen 1839 szoba 122,461 frt bérért. Ezek után az 1890/92. évekre a kivett házbéradóban 12,241 frt 72 kr, a házostályadóban 12,329 frt 23 kr. Állandóan adómentes 456 ház 1416 lakrészrel, ideiglenesen adómentes 120 ház 384 lakrészrel.

Eltűnt kuruzsló. Lauer János, ismert kuruzsló, ki különösen a vesztesség gyógyítása körül a köznép előtt valóságos orvosnak tiszteltetett, tíz nap óta nyomtalanul eltűnt. Hozzá tartozói attól tartanak, hogy öngyilkosságot követett el, mert már előzőleg bukomsorogást észleltek rajta. Állítólag attól félt, hogy börtönbe kerül, mert egy apatini gyermek, kit a vesztesség ellen gyógyított, seibe belehalt. A hetven éven felüli kuruzsló pénz és élelem nélkül távozott el hazulról egyszerű nyári ruhában.

Csillagjárás februárban. Február hónap csillagászati nevezetességeiben nem igen bővelkedik. A nap, mely elsajén 7 óra 30 percekor kelt fel s 4 óra 58 percekor nyugodott le, a hó végén 6 óra 45 percekor kelt fel s 5 óra 41 percekor nyugszik le, hossza tehát 1 óra 28 perccel növekedik. A hold fényváltozásai a következők: holdtölte 5-én 2 óra 30 percekor volt reggel, utolsó negyed 12-én 8 óra 8 percekor este, újhold 19-én 11 óra 44 percekor délelőtt, első negyed pedig 26-án 3 óra 23 percekor délután. Egyéb égi tüemények: 6-án éjféltűn 1 órakor Venus a naptávolban s reggel 7 órakor Saturnus a holddal együtt áll, 9-én d. e. 11 ó. Mars a nappal a negyedfényben, 10-én d. u. 3 ó. az Uranus, 12-én d. u. 4 ó. a Mars, 17-én reg. 7 ó. a Jupiter s d. u. 2 ó. a Merkur áll együtt a holddal, 18-án d. u. 5 ó. 7 percekor a nap a halak jegyébe lép, 23-án d. u. 2 ó. Merkur a leszálló pályasomójában s éjfétkor van legnagyobb nyugoti elongációja, 28-án d. u. 1 órakor van a Venus legnagyobb déli napközépi szélessége. Kritikus nap e hónapban dr. Falb Rudolf jóslata szerint kettő van: 5-dike és 20-dika.

Halálozás. Ó Kanizsán jan. 31-ikén elhunyt Katona Antalné, szül. Georgievits Mária, hosszas szenvedés után.

Létezésztők figyelmébe. A földmivélségi miniszterium felhívja ama mentulajdonosokat, kiknek birtokában legalább is négy jó származású, erős esontu, szabályos testalkatú egy éves ménesikó van, s azt az államnak eladni kívánják, hogy e szándékukat, a helynek, hol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és áranak pontos megjelölésével a földmivélségi miniszteriumhoz benyújtandó és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban legkésőbb e hó 20-ig bejelentsek. Az e határidőn túl érkező bejelentések figyelembe vétetni nem fognak.

Vendégszerelés. P. Márkus Emília tagnap reggel Szabadkára utazott, s ma megkezdte öt napig tartó vendégszerelését. Az előre hirdett előadásokra a jegyeket szétkapkodták.

Esküvő. Mayer Károly ifj., kir. trvszéki joggyakornok, tartalékos hadnagy, holnap délelőtt esküszik örök hűséget a kedves és szép Thum Júlia kisasszonynak, Thum Vince földbirtokos és városi biz. tag leányának.

Nyomozás. Novákovits András, bajnai illetőségű kőbor cigány, nyomozandó és kézrekerítése esetén idekísértetés végett a legközelebbi kir. ügyészségnek átadandó. Személyleírása: született Bajsán, 1859. évben, gör. kel., középtermetű, szikár, arca hosszas, szeméi feketék, haja, szemöldöke és szakállja fekete, fogai épek, orra szája rendes. Zombori kir. törvszék.

A pénzügyi közigazgatási bíróság legközelebb a következő elvi jelentései határozatokat hozta:

1. Lakásföldmúndás érvénytelenítése iránt indított pörökben hozott ítéletek: 2 frt 50 kr állandó bírlételek alá esnek.

2. Ha ingatlan átruházása iránt kötött jogügylet, habár már a tkvi átíratás foganatosítása után jogérvényes bírói ítélettel megsemmisítettett, az 1°/₁₀ %-os bejegyzésre illetéket sem lehet követelni.

3. Ha a bekebelezett kölesön hitelüzlettel foglalkozó pénzügytől, bizonyos évek során át leendő törlesztésre lett főlvéve, az általános jövedelmi pótdából nemcsak az adóévet megelőző év végéig tényleg le nem rovott tőke maradék után járó, hanem változatlanul a törlesztési idő egész tartamára, a teljes kölesön-összeg után megállapított egy évi kamatok 10° %-a vonandó le.

4. Ha a makacsági ítélet hatályon kívül helyezett és a felperes az ennek következtében megkezdett tárgyalás folyama alatt a pört letette: a makacsági ítélet után lerótt bélyegilleték visszatérítendő.

5. Ha a hátralékos vételár-részlet az eladott ingatlanra ugyan, de nem az eladó, hanem engedményese javára bekebeleztek be, ez a bejegyzés illetékmentességben nem részesül.

6. Ha a záloglog egy bejegyzett követelésre felülbekebeleztek, a bejegyzési illeték alapjául veendő érték nem lehet nagyobb az alapzalog jogértékénél.

7. Hitközség a lelkésze magántulajdonát képező ház után a lelkész terhére kivett adó ellen fölbevezni akkor sincs jogosítva, ha annak kifizetését elvállalta.

Irodalom.

A „Budapesti Zenemű-kiadó-hivatal” (Weinwurm Antal) felkéri szerkesztőségünket közzétenni, hogy az általa mult évi december havában hirdett pályázat, melynek díja 5 db. m. aranyban lett megállapítva, a fentnevezett kiadó-hivatal által kiadott kerengő legjobb címe tárgyában eredményre nem vezetett, miután a kitűzött időre a pályázatok nem érkeztek be. Ennélfogva a pályázati hirdetés — mely tárgyban a díj odaítélése f. é. jan. 15-én lett volna közzéteendő — tárgyalatánna lett, mit fentnevezett kiadó-hivatal ezennel köz-hírré tesz.

Scossa Dezső, torontáli altanfelügyelő, kit rokonsága utján immár bátrán bácskainak mondhatunk, megren-

deléseket gyűjt Elbeszéléseire. Tizenkét évi írói munkásság után — ugymond — csak most veszek bátorságot, elbeszélésem javából egy kötetet közzétenni, a melyre ezennel előfizetést nyitok s a melyet szíves figyelmébe ajánlani szereneséltetem. A kötetet, mely 12—15 nyomtatott ívet fog betölteni, szigorú önbírálattal akként állítottam össze, hogy az a tartalmasabb, komolyabb alkotások iránt előszeretettel viseltető művelt közönség fejlettebb igényeinek megfelelően. Egyszerűség, választékoság és kerestetlenség fogják jellemezni kötetem minden darabját, mely „Elbeszélések” címe alatt, saját kiadásomban, a helybeli jóhírű Pleitz Fer. Pál-féle nyomda esinos kiállításában legkésőbb február hó végén jelenik meg és az előfizetőknek azonnal megküldetük. Midőn tisztelettel kérem, hogy nagybecsű támogatásával e kötet megjelenését lehetővé tenni és azt ismerősei körében is ajánlani sziveskedjék, bátorodom megjegyezni, hogy a vaskos kötet előfizetési ára bérmentes szétküldéssel 1 frt 50 kr., mely összeg legkésőbb folyó évi február hó 1-ig nevére (Nagy-Beeskerek, Torontálmege) beküldendő, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt tájékozva legyenek. Tíz előfizető után a gyűjtőnek tiszteletpéldánnyal szolgálók. A kötet bolli ára nagyobb lesz. Nagy-Beeskereken, 1890. január hó elején. Scossa Dezső.

Uj zeneművek. „A négy király” Szabados Béla operettjéből, mely a népszínházban folytonosan tetszés mellett adatik elő, következő legkedveltebb dalok jelennek meg 2 füzetben: 1. „Pitypaty-dal”. 2. „Ketten vagyunk szegény lányok”. 3. „Kukutyin dal”. 4. Maszaj-kuplet. 5. Mindenki oly vidám csak én vagyok búss csupán. 6. „Hogy kenteknél rekedtem itt”. 7. „Kegyelmet se engedelmét”, kerengő. 8. „Hát így vagyunk tehát”. 9. „A zöld király az én papám”. 10. „Oh! boldogság szívem repes”. 11. „Hogy a királyi már”. (Trombitás dal.) 12. „Minden szín közt legbajosabb”. Kuplet. Kapható és megrendelhető a Budapesti zeneműkiadóhivatalnál, Budapest, IV. Károly u. 3. sz. Ara egy füzetnek 1 frt 80 kr.

Színház.

Hétfőn Bodrogi Lina jutalomjátékául Nora, a sok port fölvert hires színmű adatott, teli padsorok előtt. Az előadás gondos, összesség, részleteiben is kidolgozott volt. A jutalmazandó meglátszott, hogy tanulmányozta, átértette s átértette szerepét; legjobb erőt, teljes lelkét kifejezte játékában. Szilágyi is kített magáért Rank orvos szerepében. Kár hogy megválik a társulattól.

Maga a dráma szokatlanul lebiliselt a közönség figyelmét. Meg is érdemli, mert zseniális alkotás, de a zseniknek túlzásaival. A darab a nő társadalmi és családi függőségének kérdését boncolja; de mire a megoldás foruma elé kerül, hományba vesz intencióival. Nora nem husból és vérből álló alak; tetteiben nines meg az okokhoz arányos okozatok egyensúlya; mikor jámbor családja kiderül, elfogadhatatlan álláspontól férjére támad, aki nek végre is legalább hírnevét veszélybe sodorta. Ha „8 évi boldog házasság után,” három rajongva szeretett gyermek mellett, ilyen könnyen menne a válás az életben: akkor boldog az az ország, mely Norát nem ismeri. Ennyiben a darab elhagyja a valószínűség talajt s nem a létező életet rajzolja, hanem egy képzelt világot fest; mi ha szabad, akkor minden excentrikus emberből jó színműrő lesz, csak ha bogarait következtetesen kultiválja.

Hallottuk azt a felfogást is, hogy e darab „a hitvesi kiábrándulás tragédiája.” E párt kimutathatni véli a darabból, Nora idealizmusának fokról-fokra való fogyását, végre hideg kijózanodását és a szokástörvények lánszemeivel való harcának megokoltását. Nagyszerű téma, de sok magyarázatra szorul. Talán megadhatjuk addig, míg megint szíre kerül. Mert bizony a páholjuk őrsek voltak s így nyilván másodsor is láthatjuk e művet, mely ugyse bérletben adatott. Akkorára talán lesz szerenesünk avatott tollból közölni a darabnak tárgyilagoss, beható ismertetését.

Kedden a „Svihákok”-at néztük végig, nagy esalódás közepette, egy a darab félcelt összefüggését, mint a remélt kacagást illetőleg.

Szerdán „A nap és hold” ismert kacér operett adatott elő, közepes számu közönség előtt.

A jövő napok műsora: Csütörtökön A hitves, új színmű; pénteken A kornevili harangok; szombaton a nőegyleti bál miatt szünet; vasárnap a Sárga csikó.

Berovári Pórsók.)

— Joranovits Jovan. —

I.

Üdítő cseppet, gyógyírt se ohajt,
— Valami után mégis úgy sohajt.
Az anya, nővér hozza, kinálja,
— Ó szeliden csak mosolyg reája.
Tavasz virágát talán, szerelmem?
— Csak ínt, hogy nem, nem.
Én szenvedőm, mondd! És súgja ajka:
— „Legyen meg az Úr szent akarója.”

II.

Hogy leborultam a sirodra,
Egy hang csendült át lelkemen;
A bazsalik illatja szólott:
„Hogyan van Szimilykám, gyermekem?”

A te Szimilykád, szegény kis árvád,
Még nem tud járti egymagán —
S beszélni most tanulja tőlem
Ez édes első szót: *anyám.*

Ha járti tud s zeng a szavaknak
E legszentebbje ajakán,
Ide hozom majd őt sirodhoz,
Hadd mondja itt: *anyám! anyám!*

*) A „Fővárosi Lapok” február 5-iki számából.

Oh, mint fog bánatom kigyója
Kikelni lelkem mélyiből,
Hogy fog szorítani, egyre jobban,
Összéb-összéb, szívem körül...

Tán összezúzva végsőt dobban
Szívem e szörnyű kapes alatt...
— Oh látod, mily szépek reményim,
Melyek életben tartanak!

III.

Mi az élet? Felelj erre!
— Kérdé egykor a szerencse.

Mi az élet? Felelj mostan!
— Kérdi a sors bánatomban.

Azt a kérdést föl se vettem;
— Ugy fáj erre most felelnem!

Dömötör Pál.

Gabonaüzlet.

Február hó 6-án.

Lefolyt üzlethetünk forgalmi cikkeit kizárólag a takarmányárak képezték. Hozatal belőlük megfelelőbbnek jelezhető ugyan, de semmiesetre kielégítő. Hangulat nyugodt minden átváltozás nélkül.

Áraink:

Buza 70—75 klgrig minőség szerint	7.00—7.50
Zab	6.90—7.00
Tengeri	4.15—4.20
Bab	5.00—6.00
Árpa	5.50—5.60
Köles	4.40—4.50
Kendermag	11.00—12.00

Időjárás: száraz.

Naptár.

Február.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
7 Pént.	Romuald	Richard	26 Xenofon
8 Szom.	M. János	Salamon	27 Kriz. Ján.
9 Vas.	E1 Apollonia	E1 Sexag.	28 G Septuag.
10 Hétfő	Skolastika	Skolastika	29 Ignác e.
11 Kedd	Dezser p.	Euphrosin.	30 Basil G.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Helyettesítő:

Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Ujabb minőségű fényképek.

Van szerencsém ezennel köztudomásra hozni, hogy a főváros legjobb hírnévként örvendő műtermében a közelmúltban szerzett tapasztalataim alapján, saját itthelyi műtermemben a legújabb és legjobb kivitelű fényképezőgépet eszközöltem.

Villámgepezettel villanyfény mellett fényképezendek esti 7 óráig 9 óráig és szívesen látom a n. é. közönséget, hogy e legújabb találmányu és kivitelű fényképezőgépet léggömb segítségével bemutathassam.

Egy idő óta műtermemben

zománcozott fényképek

készülnek, a melyek ez idő szerint a legszebbek; ezen túl mindig csupán ilyenekkel fogok szolgálni.

Mindenrendű fényképeket különböző nagyságban teljes megelégedésre ezen túl sokkal jutányosabban készítek mint bárhol és szavatolok a hasonlatosság és szépségért.

Egyben arról is értesítem a n. é. közönséget, hogy egy előkelő müncheni festészeti cég képviselőjét elvállaltam és olajfestményeket, jóval jutányosabban — mint bárki is — készítek. Néhány nap mulva ilyen olajfestmény közszemlére fog tétetni.

Mély tisztelettel:

Sztojánovits Tihamér,

fényképész Zomborban.

6—3

Üzleti helyiség.

A Zombori Takarékpénztár bérházában

egy bolti helyiség

a hozzá tartozó kis lakással

együtt 1890-ik évi május 1-től bérbe adandó. Bővebb értesítést ad

A Zombori Takarékpénztár igazgatósága.

3—1

632. szám.

kig. 1890.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye hódásági járásához tartozó 3200 lelket számláló, kizárólag német lakosságú Karavukova községben a községi orvosi állomás elhalálózása folytán üresedésbe jövén, arra az 1886. évi XXII. t. c. 82. §-a alapján pályázatot nyitok. Felhívom tehát a pályázni kívánók, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám 1890. évi március hó 1-éig terjesszék be.

A választási hatánap a kérvények beérkezése után fog kitűzteni.

A községi orvos javadalmazása a következő:

1. Kézpénz fizetés egy évre 400 frt.
2. Látogatási díj nappal 40 kr, éjjel 1 frt.
3. Orvosi rendelvény írásáért 20 kr.
4. Az orvos lakásán eszközözendő orvosi vizsgálatért 20 kr.
5. Halott szemlért 20 kr.

Ezenkívül a megválasztandó orvos jogosítva van kézi gyógytárt tartani.

Kelt Hódásághon, 1890. évi január 31-én.

Vissy József,

főszolgabíró.

3—2

Egy szállító iroda részére kerestetik egy, elemi iskolát végzett **gyakornok** (helybeli), ki szakmaszerű kiképzés mellett, az összes kereskedelmi tudományok alapos oktatásában is részesül. — Bővebb felvilágosítás

Spitzer Bernát urnál

Zomborban.

3—3

Hirdetés.

A priglevica-szent-iváni és Holtergarten favágásainkban, mindenféle tűzfák, próstyák és tölgy-épfák olesó árak mellett kaphatók.

Wámoscher Manó és társai

Priglevica-Szent-Iván.

3—2

Versenyárgyalási hirdetés.

Az ó-kanizsai izraelita hitközség templomának és az azt kerítő rácsfalnak és iskola épületeinek kijavítási, illetve helyreállítási munkálatait **f. évi február hó 19-ik napján** az izraelita iskola gyűléstermében délután 10 órakor kezdetét veendő nyilvános szóbeli árjeltesen fogja biztosítani.

Versenyzők tájékozásul szolgáljon, hogy:

1. a kőműves munka kikiáltási ára 713 frt 42 kr, biztosíték 200 frt;
2. a szobafestő munka kikiáltási ára 584 frt 83 kr, biztosíték 100 frt;
3. a bádógos munka kikiáltási ára 98 frt 40 kr, biztosíték 10 frt;
4. a lakatos munka kikiáltási ára 430 frt, biztosíték 40 frt.

Miről versyezni szándékozik oly megjegyzéssel értesítenek, hogy egy a költségvetés, mint a részletes feltételek az alulírott hitközségi elnökkel betekinthetők. Árverzők tartoznak árjeltes előtt 10%-ot óvadékul letenni.

Ó-Kanizsán, 1890. február 5-én.

Kráhl Adolf.

Vendéglő bérbeadás.

Zombor városában a „Vadászkürt“ mellett fekvő „**Arany oroslán**“-hoz címzett (Pokol) vendéglő alsó és felső helyiségei, együtt vagy külön-külön, 1890. évi május hó 1-től 3—6 évre bérbeadtnak.

Közelebbi értesítést ad **Henneberg Sándor** ügyvéd Zomborban, vagy **Schwell Titusz** Bezdánban.

3—1

Földeladás.

A zombori 2496. tjk. A. §-alatt elfekvő, Schwerer szül. Franzl Katalin nevű álló következő szántóföldek szabad kézből, örökáron eladtnak, kedvező feltételek mellett:

8622. hr. sz. szántóföld az V. szőlőtábla 1222 □ öl; 8627., 8628. hr. sz. szántóföld az V. szőlőtábla 2 hold 1225¹²/₁₂ □ öl; 13941. hr. sz. szántóföld Rancevo pusztá 2 hold 712 □ öl; 14353. hr. sz. szántóföld Rancevo pusztá 2 hold 1331¹²/₁₂ □ öl; 16787. hr. sz. szántóföld Bilits Obzir pusztá 2 hold 1043¹²/₁₂ □ öl; 16833. hr. sz. szántóföld Bilits Obzir pusztá 4 hold 366¹²/₁₂ □ öl; 16848. hr. sz. szántóföld Bilits Obzir pusztá 1 hold 1446 □ öl; 18021. hr. sz. szántóföld Bilits Obzir pusztá 2 hold 778¹²/₁₂ □ öl.

A zombori 2508. tjk. A. §-alatt, 8601. hr. sz. szántóföld V. szőlőtábla 1288 □ öl; 12924. hr. sz. szántóföld réttel Nenadits 5 hold 571 □ öl; 12930., 12931. hr. sz. szántóföld réttel Nenadits 4 hold 715¹²/₁₂ □ öl; 13899. hr. sz. szántóföld Rancevo pusztá 1 hold 891¹²/₁₂ □ öl.

Venni szándékozik, bővebb felvilágosítás végett, forduljanak tulajdonosné **Schwerer szül. Franzl Katalin**hoz Kolluthra.

3—1

Zombor, 1890. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Hirdetmény.

Egy jó házból való fiu kellő iskolai képzettséggel, ki a magyar és szerb nyelvet bírja, mint üzleti **gyakornok**, továbbá egy **fiatal segéd**, ugyanazon nyelvismeretekkel: azonnali alkalmaztatást nyernek **Schumacher Jakab** kézmű-áru üzletében **Hódásághon** (Bácsmege), kihez az erre vonatkozó ajánlatok küldendők. 3—1

290. szám.

kig. 1890.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye N.-Palánka községében egy 300 frt fizetéssel s 60 frt kézbesítői díjjal ellátott irnoki, továbbá egy 300 frt fizetéssel összekötött végrehajtói s végül egy 300 frttal javadalmazott állatorvosi állásra pályázatot nyitok s a választási hatánapnapjúl **f. évi február hó 15-ik napjának reggeli 9 óráját** tűzöm ki.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat a választást megelőző napig hozzám benyujtsák.

Palánkán, 1890. január 18-án.

Csupor Gyula,

főszolgabíró.

3—2

Homoktalaju gyümölcsfa-iskola.

Unghváry László

CEGLÉDEN létező „fillokszera“-mentes homoktalajjal bíró és szaktekintélyünk, **Bereczki Máté** ur hírneves telepéről beszerzett legkifűnőbb 376 fajt, valamint vadoncot és egyebet tartalmazó és most már **ötszörösen nagyobbitott**

gyümölcsfa-iskolájának

név- és árjegyzéke kívánatra bérmentve küldetik.

Tisztán almafa vételénél 10% árengedmény. Kiültetésre alkalmas, kiváló szép, erős, mindenféle nemes csemeték árai: 20 krtól 40 krig.

A homokban nevelt csemeték behibonyult tény, hogy akármilyen talajban biztosan megerednek. 2—2

Gyakornok kerestetik.

Az első magyar általános biztosító társaság helybeli kerületi képviselőségének irodájában egy gyakorlott írással bíró ifju **gyakornokul** azonnal felvétetik.

Bővebb értesítést ad

Jakobtsits Mihály,

ker. képviselő.

*—4

4392. szám.

tkv. 1889.

Árverési hirdetés.

A palánkai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság Lang J. Konrad végrehajtó kérelme folytán Illin Mita végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 100 frt 58 kr tőkekövetelés és járuléka kielégítése végett az 1881. évi 60. t. c. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében a palánkai kir. járásbíró területén lévő Tovarisova község 912. sz. tjk-ében foglalt 996/b—149., 996/b—563., 996/b—147., 996/b—561., 996/b—150., 996/b—564. hr. sz. erdőtelvényekre 314 frt megállapított kikiáltási árban ezennel elrendeli és annak Tovarisova község-házánál leendő megtartására határidőül **1890. évi március hó 23-ik napjának délutáni 3 óráját** kitűzi, mely alkalommal a jelzett ingatlanok a kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Az ingatlan a fent kitett árban fog kikiáltatni. Az árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át kézpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Palánkán, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi december hó 31. napján.

Hetesy Kálmán,

kir. aljárásbíró.

373. szám.

kig. 1889.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye zsabalyi járás Zsablya nagyközségben leköszönés folytán üresedésbe jött 360 frt évi fizetéssel javadalmazott községi I-ső irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Pályázni óhajtok felhívom miszerint Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának 6/1887. szám alatt alkotott szabályrendelete értelmében felszerelt sajátkezűleg irt folyamodványukat a magyar, szerb és német nyelv tudásának igazolása mellett alulírt főszolgabíróhoz **follyó évi február hó 20-ig** annyal inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy a jegyzői szigorlattal bíró egyének előnyben részesülnek.

Zsablyán, 1890. évi január hó 29-én.

Zákó Milan,

főszolgabíró.

3—2

XIII

Egész

Fél é

Negyed

A lap s

küldené

nek, ar

dono

Egyes szám

számitott be

letekre av

utერილეთკ

a korább

négyszögöl

beli kiszám

kiszámítások

ellenőrző k

A kiosztási

vizsgálása t

fel, mely b

működő m

gett a sorsh

rend dülöröl

szabatosan

hogyha a d

illetősége

ban kapja-e

lyamán kike

birtokos léj

Minthog

talataink arr

hol a birtok

tétlenül perh

darab a birt

len területt

miatt, azért

sebbnek. E

zonyos alap

oly feltétel

szítése bizon

vonja maga

ben utólagosa

ban a termés

szertint — fo

ugrások elke

sorshuzás e

hogy minden

magában, az

hatnak okot

előzők illetm

sorrend szerin

egység-száma

lybe a sorre

kos vagy birt

dülő sorrendj

De bárne

kiosztás, a m

kében elenged

kéntje a termés

érthetetlen m

mérnöknek —

visszaélt mért

hírnevét csaki

állíthatjuk hely

ha szabatosan

tételével mind

rithatatlan aka

közönséget az

és becsülésre s

Most már

előfeltételeknek

nyeknek térkép

atosítottatik. It

hogy a térkép

közszemlére bo

14 nap, mit a

A szemlét igaz

tott bizonyítván

mészetbeni kios

talával, hogy a

nők által kitűz